

AKAİD DERS NOTLARI

2.ÜNİTE

İMAN VE MAHİYETİ

ABDULKERİM BAKIR
İHL Meslek Dersleri Öğretmeni

2. ÜNİTE İMAN VE MAHİYETİ

1. İman ve İmanın Mahiyeti

İman:

Tasdik etmek, doğrulamak, söylediğini kabullenmek, karşısındakine güven vermek gibi anlamlara gelir.

Hz. Peygamberin Allah Teala'dan getirdiği kesin olarak bilinen hükümlere **kalben inanmak ve bunu dil ile söylemek**

İmanın Çeşitleri

Taklidi İman	Delillere dayalı olmaksızın, ana-babadan veya çevresindeki insanlardan görerek ve öğrenerek iman etmeye denir.
Tahkiki İman	Delillere, bilgiye, araştırma ve kavramaya dayalı olan imana denir.
İcmali İman	Peygamberimizin inanca ilgili haber verdiği şeylerin hepsine birden topluca inanmaya denir.
Tafsili İman	Peygamberimizin Allah'tan (c.c.) haber verdiği şeylerin her birini delilleriyle bilip inanmaya denir.

- İmanın rükünleri tasdik ve ikrardır.
- İmanın hakikati ve özü, kalbin tasdikidir.
- Kişi öncelikle kalpten iman etmeli sonra da bunu dili ile söylemelidir.
- Kalpten inanmadığı halde diliyle inandığını söyleyen bir kimse mümin olamaz.
- Bir kimsenin kalpteki inancını dil ile söyleyip açıklaması beklenir.
- Fakat dilsizlik gibi bir özü sebebiyle inancını diliyle açıklayamayan kimse de mümin sayılır.

İman İslam İlişkisi

- ➔ **İslam**; Yüce Allah'a itaat etmek, Hz. Peygamberin din adına bildirmiş olduğu şeylerin hepsini kalp ile tasdik edip dil ile söylemek, inandıklarını yaşamak, sözleri ve davranışları ile kabul edip benimsediğini göstermek demektir.
- ➔ İslam'ın gerekleri olan hükümlerin dinden olduğuna inanmak, İslam'ı bir din olarak benimsemek ve ona boyun eğmektir.

İmanın Artması ve Eksilmesi

İmanın artması ve eksilmesi konusu iki açıdan ele alınmaktadır.

- 1- İman, **inanılması gereken hususlar** açısından artmaz ve eksilmez.

Çünkü;

- a- Bir kimse inanılacak esasların hepsini kabul etse fakat bir veya birkaçına inanmasa, mesela meleklerle veya namazın farz oluşuna yahut adam öldürmenin haramlığına inanmasa iman etmiş sayılmaz.
- b- İman edilecek esaslardan birini kabul etmeme durumunda iman gerçekleşmez. Bu yüzden inanılması gereken hususlar açısından iman artmaz veya eksilmez.

- 2- İman, nitelik yönünden yani **güçlü veya zayıf olma açısından** artar ve eksilir.

Çünkü;

- a- İman nitelik bakımından farklı seviyelerde tecrübe edilir ve yaşanır.
- b- Bazı kişilerin imanı kuvvetli ve olgun, bazı kişilerin ise zayıf olabilir.

2. İman Amel Arasındaki İlişki

- Kişi imanını davranışlarına yansıtmalı, sadece sözleriyle değil davranışlarıyla da bunu göstermelidir.
- Zira Kur'an-ı Kerim'de pek çok ayette iman ve amel bir arada kullanılmaktadır.

“Asra yemin olsun ki insan gerçekten ziyan içindedir. Bundan ancak iman edip salihamel işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.” (Asrsuresi, 1-3. ayetler)

- Çeşitli sebeplerle ibadet ve ahlaki davranışlardan birisini yerine getirmeme ya da haram olan bir fiili yapma sebebiyle amelde kusur, mümini dinden çıkarmaz.
- İman ile amel birbirlerinden farklı olmakla birlikte, adeta etle tırnak, ruh ile beden gibidir.
- Kişinin imanını olgunlaştırması, üstün bir dereceye yükseltmesi ve Allah'ın (c.c) vaat ettiği nimetlere kavuşması için ibadet etmesi ve salih amel yapması gereklidir.

Amel imandan ayrılır mı?

CEVAP: Amel imanın ayrılmaz bir parçası değildir.

- Ehl-i sünnet alimlerine göre amel, imanın parçası ve olmazsa olmaz rüknü değildir.
- Bütün dinî esasları kalpten benimsemiş fakat çeşitli sebeplerle buyrukları yerine getirmemiş veya yasakları çiğnemiş olan kimse, işlediği günahı helal saymadığı müddetçe mümin sayılır.

İman amel ilişkisi bağlamında büyük günah

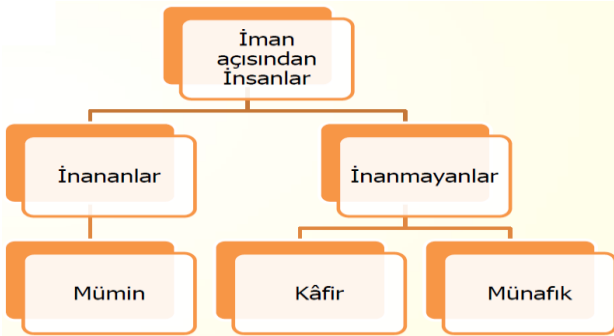
Kur'an-ı Kerim'de bazı ayetlerde büyük günahın imanla birlikte bulunabileceği ifade edilmiştir. Örneğin, “Eğer müminlerden iki grup birbirleriyle vuruşurlarsa aralarını düzeltin ...” (Hucurât suresi, 9. ayet) ayetinde adam öldürerek büyük günah işlemiş kişilerden “müminler” diye söz edilmiştir. Eğer amel imanın parçası olsaydı bu kişiler “mümin” olarak anılmazlardı.

3. İmanın Geçerli Olmasının Şartları

Bir kimsenin imanının geçerli olabilmesi ve ahirette ebedî kurtuluşa erdirebilmek için bazı şartları taşıması gerekir.

4. İnanç Bakımından İnsanlar

4.1. Mümin

Allah'a (c.c), Hz. Peygambere ve onun haber verdiği şeylere yürekten inanıp bunları kabul ve tasdik eden kimseye denir.

Hz. Peygamber, müminlerin özelliklerini şöyle açıklamıştır:

“Müminlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır.” (EbûDâvûd, Sünnet, 15.)

“Sizden biriniz kendisi için sevip arzu ettiği şeyi din kardeşi için de sevip arzu etmedikçe gerçek anlamda iman etmiş olmaz.” (Buhârî, İmân7.)

4.2. Münafık

Allah'ın birliğini, Hz. Muhammed'in peygamberliğini ve onun Allah'tan getirdiklerini kabul ettiğini söyleyerek görünürde Müslümanlar gibi yaşadığı hâlde, kalpten inandıran kimselere denir.

- Münafıklar İslam toplumu için küfrünü açıkça söyleyen kafirlerden daha tehlikelidirler.
- Münafıklar dıştan Müslümanmış gibi göründüklerinden tanınmaları mümkün değildir.
- Münafıklar içten içe Müslüman toplumun huzur ve düzenini bozmak isterler.
- Münafıklar gerçekte inanmadıkları için kâfirdirler ve cehennemliklerdir.

“İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları hâlde ‘Allah’a ve ahiret gününe inandık.’ derler.” (Bakara suresi, 8. ayet)
“Şüphe yok ki münafıklar cehennemden en alt katındadırlar. Artık onlara asla bir yardımcı bulamazsın.” (Nisâ suresi, 145. ayet)

4.3. Kafir

İslam'ın temel prensiplerine inanmayan, Hz. Peygamberin Yüce Allah'tan getirdiği kesin olan ve tevatür yoluyla bize kadar ulaşmış bulunan esaslardan bir veya birkaçını yahut da tamamını inkâr eden kimseye denir.

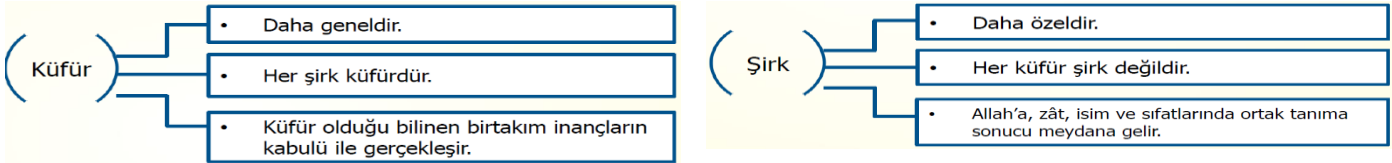
Bir insan kafir olarak ölürse ahiretteki yeri ebedî cehennemdir.

“(Ayetlerimizi) inkâr etmiş ve kâfir olarak ölmüşlere gelince, işte Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların lâneti onların üzerindedir. Onlar ebediyen lânet içinde kalırlar. Artık ne azapları hafifletilir ne de onların yüzlerine bakılır.” (Bakara suresi, 161-162. ayetler)

Müşrik

Allah Teala'nın ilahlığında, isim, sıfat ve fiillerinde, eşi, dengi ve ortağı bulunduğunu kabul eden; O'na şirk koşan kimseye **müşrik** denir. **Müşrik de kafirin bir türüdür.** Müşrikler **Allah'ın (c.c) varlığını inkâr etmezler.** O'ndan başka ilah olduğunu kabul ederler. Fakat Allah'a (c.c) isimleri, sıfatları, mutlak irade ve otoritesi, yarattığını yönetip idare etmesi gibi hususlarda ortak koşarlar.

Küfür ile Şirk Arasındaki Farklar

Müslüman olduğu bilinen bir kişiyi kâfir saymaya **tekkir** denir.

Dinen mükellef olan bir kişi, uyanık ve zihni duru iken, herhangi bir zorlama ve tehdit altında olmadan, isteyerek ve kasten ve ayrıca söylediği sözün küfre götürdüğünü bilerek bir küfür sözünü söylese **imandan çıkar.**

Zarûrât-ı dîniye kapsamına giren herhangi bir hususla **alay etmek, bunlardan birisini hafife almak ve küçümsemek** gibi davranışlar **kişinin küfre düşmesine** sebep olur.

Küfür Çeşitleri

✓✓ **Küfr-i inkârî:** Allah'ı, peygamberleri ve onların Allah'tan alıp getirdikleri esasları kişinin kalbiyle tasdik, diliyle ikrar etmemesidir.

✓✓ **Küfr-i cühûd:** Kişinin bildiği halde iman etmemesi, inkârı tercih etmesidir.

✓✓ **Küfr-i inâdî:** Kişinin kalben Allah'ı bilip bazen diliyle de ikrar ettiği halde haset, şöhret ve makam düşkünlüğü, kavmiyetçilik gibi sebeplerle İslam'ı bir din olarak kabullenmemesidir.

✓✓ **Küfr-i nifâk:** Kişinin inanılması gereken hususları diliyle ikrar ettiği halde kalben tasdik etmemesidir.